

Kuntakonsernin varainhoidon sekä sijoitus- ja rahoitustoiminnan periaatteet

Kunnanhallitus 10.02.2026 § 48
30/02.05.06/2025

Yleistä

Kuntalain 14 §:n 6 momentin mukaan kunnanvaltuuston tehtävänä on päättää varallisuuden hoidon sekä rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteista. Kuntalain säännöksen tarkoituksena on korostaa valtuuston roolia kunnan varallisuuden hoitoa ja sijoitustoimintaa koskevassa päätöksenteossa. Tämä liittyy valtuuston taloudellisen vallan käyttöön. Periaatteiden on perustuttava kuntastrategiaan ja palveltava sen tavoitteiden toteutumista.

Siikalatvan kunnan hallintosäännön 66 §:ssä on huomioitu tämä kuntalain vaatimus. Kunnanhallitus päättää lainan ottamisesta ja lainan antamisesta noudattaen valtuuston hyväksymiä periaatteita. Kunnanhallitus voi siirtää lainan ottamiseen ja antamiseen liittyvää toimivaltaansa alaiselleen viranomaiselle. Muutoin kunnan rahatoimesta vastaa kunnanhallitus.

Siikalatvan kuntakonsernin varainhoidon sekä sijoitus- ja rahoitustoiminnan periaatteet -asiakirja määrittelee rahoitus- ja sijoitustoimintaa ohjaavat periaatteet sekä toimintaa rajaavat tekijät. Liitteenä oleva esitys Siikalatvan kuntakonsernin varainhoidon sekä sijoitus- ja rahoitustoiminnan perusteiksi jakautuu kahteen pääosaan eli rahoituksen perusteisiin ja sijoitustoiminnan perusteisiin.

Rahoituksen perusteissa on määritelty kunnan ottolainaukseen ja antolainaukseen liittyvät käytännöt sekä periaatteet takauksen myöntämiseen ja riskien hallintaan. Sijoitustoiminnan perusteissa on määritelty sijoitustoiminnan periaatteet ja riskien hallinta.

Periaatteet on tiivistetty yhteenvedoksi osa-alueittain (tarkemmat kuvaukset liitteessä):

Rahoitustoiminnan periaatteet

Rahoitustoiminnan ensisijainen tehtävä on tukea kunnan toimintaa valtuuston asettamien strategisten ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisessa. Kunta kilpailuttaa kaikki merkittävät rahoitustarpeensa markkinoilla. Tavoitteena on rahoituskustannusten minimointi; palvelutuotannon ja investointien rahoitushuolto kuitenkin varmistuen sekä rahoitukseen liittyvät riskit huomioiden. Lisäksi tavoitteena riippumattomuus ja tasapuolisuus eri palveluntarjoajiin nähden.

Pääsääntöisesti pitkäaikainen laina otetaan investoinnin rahoittamiseen, lyhytaikaisella turvataan maksuvalmiutta. Lyhytaikaista alle 12 kuukauden mittaista rahoitusta hankitaan joko kuntatodistusohjelmalla tai limiitillä.

Pitkääaikaisen rahoituksen perusinstrumentteja ovat kahdenväliset velkakirjalainat, joukkovelkakirjalainat ja leasing-rahoitus.

Suojaamisen periaatteet: Kunta rajaa lainasalkkuun kohdistuvaa korkoriskiä korkosuojauspolitiikan avulla. Tavoitteena on korkomenojen ennustettavuus, markkinakorkojen heiluntaa alhaisempi vaihtelu korkomenoissa sekä mahdollisimman alhaiset korkomenot pitkällä aikavälillä. Siikalatvan kunta

1. ottaa pitkäaikaiset lainat joko vaihtuvakorkoisina tai kiinteäkorkoisina,
2. ei lähtökohtaisesti tee koronvaihtosopimuksia
3. arvioi vähintään kaksi (2) kuukautta ennen kulloistakin korontarkistuspäivää lainan korkojen ja kokonaiskustannusten tilanteen markkinatilanne huomioiden.

Korkoriskiä vastaan suojaudutaan pääsääntöisesti kiinteäkorkoisilla lainoilla, joiden maksimijuoksuaika on 10 vuotta. Markkinatilanteesta sekä lainasalkun rakenteesta ja koosta johtuen suojausaste voi vaihdella 30 %:n ja 70 %:n välillä.

Kunnanhallitus arvioi suojausasteen sopivuutta lainaa nostettaessa ja/ tai suojaussopimusta tehtäessä kulloisenkin markkina- ja riskitilanteen mukaan.

Antolainauksen ja takausten myöntämisessä noudatetaan kuntalain 129 §:ää, jonka mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vakuuksilla tai vastavakuuksilla. Antolainan ja takauksen myöntäminen harkitaan aina tapauskohtaisesti. Takauksia myönnettäessä huomioidaan EU:n valtiontukea koskevat säännökset.

Konsernirahoituksen yleiset periaatteet: Tavoitteena on varmistaa konsernin kokonaisedun kannalta tehokkaat ja taloudelliset ratkaisut rahoituksen suunnittelun ja järjestämisen näkökulmasta. Tytäryhteisöt vastaavat oman taloutensa hoitamisesta ja konsernin varainhankintapolitiikan tukemisesta noudattamalla omistajan (Siikalatvan kunnan) antamaa ohjausta.

Sijoitustoiminnan periaatteet

Kunnan sijoitustoiminnan tulee lähtökohtaisesti olla taloudellisesti tuottavaa. Vähimmäisvaatimuksena on sijoituksen reaaliarvon säilyttäminen. Sijoitusten tuoton on katettava myös sijoitustoiminnan hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. Sijoitustoiminnassa on otettava huomioon kunnan maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaaminen.

Sijoitettavat kassaylijäämät sijoitetaan tuottavasti, turvaavasti ja vastuullisesti.

Kassavarojen sijoittamisen tarkoituksena on tukea kunnan taloudellista tulosta alentamalla rahoituskustannuksia ja ylläpitää kunnan maksuvalmiutta eli kykyä selviytyä kaikissa tilanteissa taloudellisista velvoitteistaan.

Kassavarojen hallinta ja lyhytaikainen (alle 1 v.) sijoittaminen

Lyhytaikaisten, alle vuoden pituisten kassaylijäämien sijoitusten tarkoituksena on turvata kunnan maksuvalmiutta käyttötilejä paremmalla tuotolla.

Kassavarojen hallinnan lähtökohtana on maksuvalmiuden pitäminen hyvänä ja maksuliikennevarojen pitäminen riittävän suuruisena niin, että kunta kykenee suoriutumaan lyhytaikaisista velvoitteistaan, joita ovat muun muassa kassasta tehtävät maksut ja lainojen lyhennykset.

Siikalatvan kunnan tavoitteena on, että kassavaroilla turvataan maksuvalmius vähintään kahdeksi viikoksi.

Pitkäaikainen (yli 1 v.) sijoittaminen

Mitä suurempi kunnan kassanriittävyys on, sitä suurempi osuus sen kassavaroista voidaan sitoa pitkäaikaisiin instrumentteihin ja sitä pitempi keskimääräinen sijoitusjakso voi olla.

Kassaylijäämän sijoittamisessa pitkäaikaisiin (yli 1 vuoden) sijoituksiin noudatetaan seuraavia periaatteita:

- sijoitustoiminnan lähtökohtana on varautuminen kunnan pitkän aikavälin toimintaedellytysten turvaamiseen,
- kassaylijäämät sijoitetaan tuottavasti, turvaavasti ja vastuullisesti,
- pitkän aikavälin tuottotavoite on inflaation ylittäminen kahdella (2) prosenttiyksiköllä,
- Sijoituksia hajautetaan eri lajien (korko/osake/muut sijoitukset) välillä ja lajien sisällä riskien hallitsemiseksi.

Sijoitustoiminnassa käytettävät sijoituskohteet ja sijoitusten allokaatio kuvataan liitteessä.

Edellä kerrottujen pääasioiden lisäksi ohjeessa kerrotaan periaatteet toimialasijoittamiselle, lahjoitusvarojen käytölle sekä sijoitustoiminnan riskienhallinnalle. Näiden lisäksi kuvataan sijoitustoiminnan eettiset / vastuullisuusperiaatteet, varainhoitajien käytön periaatteet ja tähän asiaan liittyvät vastuut ja valtuudet sekä raportointi.

Sijoittamisen käytännön suunnittelun ja toteuttamisen osalta vastuista ja valtuuksista tämän esityksen mukaan tulisi pääosa kunnanhallitukselle tai määräämälleen.

Kuntakonsernin varainhoidon sekä sijoitus- ja rahoitustoiminnan periaatteet on käsitelty johtoryhmässä 14.1.2026 ja taloustyöryhmässä 5.2.2026.

Tämän esityksen oheismateriaalina on Kuntaliiton julkaisu: Kunnan ja kuntayhtymän varallisuuden hoito, sijoitustoiminta ja niiden perusteista päättäminen.

Valmistelijan päätösehdotus

(hall. joht.)

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että

1. kunnanvaltuusto hyväksyy kuntakonsernin varainhoidon sekä sijoitus- ja rahoitustoiminnan periaatteet
2. pöytäkirja tarkastetaan tämän asian osalta valtuuston kokouksessa.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Pekka Iivari

Päätösehdotus

Valmistelijan päätösehdotuksen mukaan.

Käsittely

Keskustelun aikana esittelijä antoi muutetun päätösehdotuksen:

1. kunnanvaltuusto hyväksyy kuntakonsernin varainhoidon sekä sijoitus- ja rahoitustoiminnan periaatteet sellaisella muutoksella:
 - Tilapäislaina myönnetään enintään enintään (3) vuodeksi ja sen myöntämisen ehtona on takaisinmaksusuunnitelma.
 - Sijoitustoiminnan periaatteiden mukaisesti sijoitettavat kassavarojen sijoitetaan tuottavasti, turvaavasti ja vastuullisesti. Vaatimus kassavarojen sijoittamisesta tuottavasti ja turvaavasti sulkee pois mahdollisuuden tehdä oman pääoman ehtoisia sijoituksia, ainakin lyhytaikaisessa sijoittamisessa. Elintärkeiden toimintojen ja kunnan lakisääteisten palvelujen turvaamiseksi kunnanhallitus ja valtuusto voivat poiketa kyseisistä periaatteista.
 - Kunnan metsiä hoidetaan huolellisesti ajantasaisen metsänhoitosuunnitelman mukaisesti.

2. pöytäkirja tarkastetaan tämän asian osalta valtuuston kokouksessa.

Päätös

Muutetun päätösehdotuksen mukaisesti. Lisäksi kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti Myllysen esityksen:

- ohjeesta poistetaan sana "pyydettyä" seuraavista kohdista:

"Takausta ei voida antaa taloudellisissa vaikeuksissa olevalle yhteisölle. Takauksen hakijan on pyydettyä esitettävä laskelmat, jotka osoittavat yhteisön kyvyn hoitaa otettavasta lainasta aiheutuvat velvoitteet."

- "Yhteisön, jonka lainan vakuudeksi kunta on myöntänyt takauksen, on toimitettava pyydettyä lainan noston jälkeen tilintarkastajan lausunto siitä, että laina on käytetty takausta anottaessa hyväksytyyn kohteeseen."

